

A CONSCIOUS CHOICE OF LIFE PATH: FROM PERSONAL MATURITY TO PROFESSIONAL DEVELOPMENT

СВІДОМИЙ ВИБІР ЖИТТЄВОГО ШЛЯХУ: ВІД ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Nataliia Kopychko¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-672-0-19>

Сучасні соціально-економічні умови вимагають від молоді високого рівня адаптивності, відповідальності та усвідомленості у виборі життєвого і професійного шляху. Період студентства є ключовим етапом формування ціннісних орієнтацій, життєвих пріоритетів та уявлень про успіх, зрілість і самореалізацію. У цьому контексті особливої актуальності набуває вивчення поглядів молоді на власний розвиток, кар'єру та духовні потреби.

Період інтенсивного формування життєвого шляху майбутніх фахівців пов'язано з активним розвитком понятійного мислення та досягненням певного статусу у суспільстві. Багато дослідників (С. Максименко, Б. Ананьєв, М. Боришевський, Н. Іванцев, Н. Максимчук та інші) підкреслюють важливість саме студентського етапу становлення особистості, пріоритетного розвитку науки і освіти як необхідних джерел прогресу в суспільстві з гарантованим майбутнім у вихованні духовної еліти та підготовленого висококваліфікованого фахівця [1, с. 6].

Саме тому важливо зрозуміти, які цінності важливі для сучасної молоді та як вони впливають на їхнє життя та діяльність. Зі зростанням технологій, молодь починає бути більш налаштованою на швидкі зміни, а також на постійне вдосконалення та саморозвиток. В той же час, формування ціннісних орієнтацій сприяє процесу розвитку особистості в цілому і як один з елементів структури особистості, відіграє вирішальну роль у регуляції поведінки, формуванні світогляду, переконань, виборі життєвого шляху, особливо на етапі становлення професійно-трудової діяльності в студентському віці [2, с. 248].

Метою дослідження було виявлення домінантних життєвих пріоритетів здобувачів освіти, їхніх уявлень про ознаки зрілості,

¹ Separate Structural Subdivision
"Technical Professional College of Kremenchuk
Mykhailo Ostrohradskiy National University", Ukraine

ефективні шляхи працевлаштування, чинники кар'єрного успіху та духовні потреби саморозвитку.

Методом дослідження стало розроблене анкетне опитування «Колесо життя», що включало шість тематичних блоків: життєві сфери, які потребують змін; ознаки зрілості; шляхи пошуку роботи; чинники кар'єрного успіху; духовні потреби саморозвитку; умови життєвого успіху. Дослідження було проведено на базі Відокремленого структурного підрозділу «Політехнічний фаховий коледж Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського» зі здобувачами освіти третього та четвертого курсу у кількості 29 осіб, спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія» лютого 2026 року.

Аналіз відповідей свідчить, що студенти орієнтовані на активне вдосконалення власного життя. Серед ключових сфер, які прагнуть змінити найближчим часом, домінують: кар'єра та самореалізація (79,3%), здоров'я і спорт є пріоритетними для (65,5%), особистісний зріст (37,9%) як усвідомлене ставлення до власного майбутнього.

Уявлення про зрілість особистості переважно пов'язуються з здатністю свідомо керувати емоціями та поведінкою у (93,1%) здобувачів освіти, а також повною правовою і соціальною відповідальністю, впевнені (69%). Це свідчить про зміщення акценту з біологічних ознак дорослості на психологічні та соціальні характеристики.

У сфері працевлаштування, (44,8%) випускників визнають ефективність різних шляхів пошуку роботи, зокрема через соціальні зв'язки, інтернет-ресурси та подання резюме. Такий підхід демонструє гнучкість мислення та готовність використовувати сучасні інструменти зайнятості.

Серед чинників кар'єрного успіху, (79,3%) молоді виокремлюють рівень фахової підготовки, мережа соціальних контактів відіграє значну роль та може сприяти кар'єрному зростанню у сучасному світі ринку праці визначили (55,2%), наявність soft skills та володіння іноземними мовами має менш значиме значення як чинник для майбутніх спеціалістів.

Важливе місце у відповідях займають духовні потреби саморозвитку: пізнання себе та розвиток здібностей виступають основними показниками духовності у (72,4%). Відпочинок та спілкування займають другу сходинку значущості для сучасної молоді, визначили по (69%) здобувачів освіти пізнання себе, розвиток здібностей. Ці показники, свідчить про прагнення до гармонійного поєднання професійного становлення з особистісним і духовним зростанням.

Як умови життєвого успіху, здобувачі освіти власні зусилля визначили основним показником наполегливості у (93%) осіб, ґрунтовна освіта та

удача і випадок як важливі фактори вказали по (48,3%) здобувачів освіти, що за висновком, підкреслює внутрішній локус контролю та відповідальне ставлення до побудови власного життя.

Результати опитування свідчать, що молодь орієнтована на цілісний особистісний і професійний розвиток: пріоритетами найближчих життєвих змін є кар'єра і самореалізація, а ознаками зрілості – здатність свідомо керувати емоціями та поведінкою. У сфері кар'єрних очікувань, здобувачі освіти усвідомлюють значущість фахової підготовки, соціальних контактів, водночас розглядаючи власні зусилля та освіту в поєднанні з удачею, як ключовими умовами життєвого успіху. Духовні потреби саморозвитку зосереджені навколо самопізнання та розвитку здібностей, що вказує на прагнення до зрілої, відповідальної та усвідомленої життєвої позиції. Визначено домінування цінностей особистісного зростання, відповідальності, освіти та власних зусиль як основи життєвого успіху.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В. П. Ціннісний дискурс в освіті. *Вища освіта України*. 2008. № 1. С. 5–8.
2. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2009. 248 с.